

Educatie- en Interactiebeleid 2026-2028

versie 23-05-202 goedgekeurd door het stichtingsbestuur van Museum Geelvinck

1. Inleiding

Museum Geelvinck ziet educatie en interactie als een wezenlijk onderdeel van zijn maatschappelijke opdracht. Het beleid bestrijkt de periode 2026-2028 en sluit aan bij de Beleidsplan 2026-2028.

Wij beschouwen educatie nadrukkelijk breder dan uitsluitend onderwijs, maar zien erfgoed eveneens als een middel om mensen met elkaar in contact te brengen en maatschappelijke dialoog te stimuleren.

2. Visie op educatie en interactie

Museum Geelvinck gaat uit van drie kernbegrippen:

- Ontmoeten
- Ontdekken
- Reflecteren

De educatieve activiteiten zijn gebaseerd op drie inhoudelijke pijlers:

- Huize Kolthoorn, haar bewoners en hun geschiedenis;
- historische klavierinstrumenten en levend muzikaal erfgoed;
- interculturele dialoog en gedeelde geschiedenis.

3. Doelgroepen

Primair

- bezoekers van Huize Kolthoorn;
- vrijwilligers;
- deelnemers aan concerten en publieksactiviteiten.

Secundair

- leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs;
- studenten van conservatoria;
- studenten erfgoed-, cultuur- en kunstopleidingen;
- jonge vrijwilligers en stagiairs.

4. Erfgoedgemeenschappen en maatschappelijke participatie

Museum Geelvinck werkt actief samen met erfgoedgemeenschappen die betrokken zijn bij de verhalen die het museum vertelt.

Voorbeelden zijn:

- Surinaamse en Caribische erfgoedgemeenschappen (o.a. Bigi Kaaiman);
- gemeenschappen rond gedeeld Nederlands-Indisch erfgoed;
- Oekraïense vluchtelingen;
- gemeenschappen rond de geschiedenis van Belarus, Oekraïne en Bashkortostan;
- gemeenschappen rond vrouwengeschiedenis en emancipatie;
- internationale netwerken op het gebied van erfgoed en muziek.

Het museum streeft ernaar deze gemeenschappen niet uitsluitend als publiek te benaderen, maar als partners in kennisontwikkeling, programmering en presentatie.

5. Educatie en onderwijs

Huidige situatie

Museum Geelvinck ontvangt zo nu en dan musici en groepen studenten van:

- Conservatorium van Amsterdam, opleiding fortepiano;
- vakopleiding pianotechniek Amsterdam;
- universiteiten en onderzoeksinstituten uit binnen- en buitenland.

Daarnaast verzorgen wij incidenteel gastlessen op scholen. Jongeren nemen deel aan maatschappelijke stages bij ons en het museum biedt stageplaatsen aan studenten uit de erfgoed- en cultuursector. Dit staat momenteel echter op een (te) laag pitje.

Ontwikkeling 2026-2028

Het museum wil de samenwerking met het onderwijs de komende jaren versterken.

Prioriteiten zijn:

- samenwerking met Cultuurplein Noord-Veluwe;
- ontwikkeling van lesbrieven over de Basjkieren, Surinaamse kinderliedjes (oral history over slavernijverleden), Hedwig als sterke vrouw en andere thema's;
- opnieuw gastlessen geven voor basis- en voortgezet onderwijs;
- uitbreiding van maatschappelijke stages;
- uitbreiding van stageplaatsen voor studenten van de Reinwardt Academie;
- verkenning van samenwerking met ArtEZ en regionale muziekscholen;
- verdere samenwerking met conservatoria en vakopleidingen pianotechniek.

Samenwerking met onderwijsinstellingen

Primair onderwijs (po)

Museum Geelvinck bevindt zich momenteel in een opbouwfase ten aanzien van samenwerking met het primair onderwijs. Het museum verzorgt incidenteel gastlessen voor de hoogste groepen van het basisonderwijs en werkt vanaf najaar 2026 samen met Cultuurplein Noord-Veluwe aan de ontwikkeling van lesmateriaal.

Deze activiteiten sluiten aan bij kerndoelen op het gebied van:

- cultureel erfgoed;
- geschiedenis;
- burgerschap;

Voortgezet onderwijs (vo)

Het museum biedt mogelijkheden voor:

- gastlessen;
- maatschappelijke stages;
- erfgoedprojecten;
- werkstukken en profielopdrachten.

De samenwerking sluit aan bij leerdoelen op het gebied van:

- geschiedenis;
- cultuur en kunst;
- burgerschap;
- onderzoekend leren.

Het museum streeft naar uitbreiding van deze samenwerking gedurende de beleidsperiode 2026–2028.

Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Museum Geelvinck onderhoudt contacten met de Vakopleiding Pianotechniek Amsterdam. Studenten bezoeken ons om historische klavierinstrumenten te bestuderen en kennis te nemen van historische constructies, materialen en restauratievraagstukken. Dit sluit aan bij vaktechnische leerdoelen rond instrumentenbouw, restauratie, materiaalkennis en erfgoedbewustzijn.

Hoger beroepsonderwijs (hbo)

Museum Geelvinck biedt stageplaatsen aan studenten van erfgoed- en cultuuropleidingen, waaronder de Reinwardt Academie. Daarnaast wordt samenwerking ontwikkeld met ArtEZ en andere relevante opleidingen.

De activiteiten omvatten:

- stages;
- onderzoek;
- collectie- en erfgoedprojecten;
- publieksactiviteiten.

Deze sluiten aan bij competenties op het gebied van erfgoedzorg, collectiebeheer, publieksbenadering en cultureel ondernemerschap.

Wetenschappelijk onderwijs (wo)

Studenten en onderzoekers van Nederlandse en buitenlandse universiteiten bezoeken ons zo nu en dan voor onderzoek naar historische klavierinstrumenten. Wij steunen onderzoek door toegang te bieden tot collectie en vakbibliotheek.

Conservatoriumonderwijs

Museum Geelvinck werkt samen met het Conservatorium van Amsterdam, in het bijzonder met de opleiding fortepiano.

Deze samenwerking omvat:

- beschikbaarstelling van historische instrumenten;
- studiebezoeken aan de collectie op Huize Kolthoorn;
- onderzoek naar historische uitvoeringspraktijk;
- incidentele concertactiviteiten.

De samenwerking ondersteunt leerdoelen op het gebied van:

- historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk;
- instrumentkennis;
- muziekgeschiedenis;
- artistiek onderzoek.

Hoewel de samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs zich nog in een ontwikkelingsfase bevindt, heeft Museum Geelvinck reeds een structurele educatieve functie voor studenten, onderzoekers, musici in opleiding, erfgoedprofessionals in opleiding en vrijwilligers. In de beleidsperiode 2026-2028 ligt de nadruk op verdere uitbouw van de samenwerking met scholen via Cultuurplein Noord-Veluwe, zonder

afbreuk te doen aan de bestaande educatieve rol van het museum binnen het hoger onderwijs, vakonderwijs en de erfgoedsector.

6. Vrijwilligers als educatieve gemeenschap

Vrijwilligers vormen een erfgoedgemeenschap binnen Museum Geelvinck.

Je kan vrijwilligerswerk niet alleen zien als ondersteuning van de organisatie, maar ook als kennisoverdracht, persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie.

Vrijwilligers krijgen mogelijkheden om:

- kennis op te doen over erfgoed;
- praktische ervaring op te doen met collectiebeheer;
- deel te nemen aan cursussen en soms ook conferenties;
- bij te dragen aan onderzoek en publieksactiviteiten.

7. Digitale educatie

Museum Geelvinck ontwikkelt digitale vormen van kennisdeling, zoals webinars,, digitale presentaties, websites, videoregistraties en online publicaties. Hiermee kunnen we doelgroepen buiten de regio en eventueel internationaal bereiken.

8. Doelstellingen 2026-2028

2026

- schooljaar 2026-2027 drie gastlessen op lokale scholen;
- ten minste vier maatschappelijke stages;
- één stagiair van de Reinwardt Academie;
- overleg met Cultuurplein Noord-Veluwe;
- vier bezoeken van conservatorium- en/of pianotechniekstudenten.

2027

- schooljaar 2027-2028 drie gastlessen op lokale scholen;
- ten minste zes maatschappelijke stages;
- één stagiair van de Reinwardt Academie;
- vier bezoeken van conservatorium- en/of pianotechniekstudenten.
- ontwikkeling van twee lesbrieven;
- verkenning samenwerking ArtEZ.

2028

- schooljaar 2028-2029 drie gastlessen op lokale scholen;
- ten minste acht maatschappelijke stages;
- twee stagiairs van de Reinwardt Academie;
- ontwikkeling van opnieuw twee lesbrieven;
- vier bezoeken van conservatorium- en/of pianotechniekstudenten.
- structurele samenwerking met onderwijsinstellingen.

9. Analyse van de gemeenschappen waarin Museum Geelvinck opereert

Inleiding

Museum Geelvinck maakt deel uit van verschillende gemeenschappen die elkaar gedeeltelijk overlappen. Anders dan veel musea is het museum niet uitsluitend gericht op een geografisch afgebakende gemeenschap, maar verbindt het lokale, nationale en internationale erfgoedgemeenschappen rond gedeelde verhalen, historische locaties,

muziek, immaterieel erfgoed en maatschappelijke vraagstukken. Het museum ziet zijn rol als die van verbinder, kennisdeler, facilitator en ontmoetingsplaats.

1. De lokale gemeenschap van Heerde en de Noord-Veluwe/IJsselstreek

De meest directe gemeenschap wordt gevormd door bewoners van de gemeente en de bredere Noord-Veluwe en IJsselstreek (Wijhe). Binnen deze gemeenschap vervult Museum Geelvinck een rol als:

- beheerder van het erfgoed van Huize Kolthoorn;
- aanbieder van culturele activiteiten;
- ontmoetingsplaats voor vrijwilligers;
- partner binnen lokale erfgoed- en cultuurinitiatieven;
- deelnemer aan maatschappelijke projecten.

Belangrijke samenwerkingspartners zijn onder meer:

- Gemeente Heerde;
- Cultuurplein Noord-Veluwe;
- Visit Heerde;
- PKCE (overleg gefaciliteerd door de gemeente);
- Historische Vereniging Heerde, Erve IJzerman, Vrieze's Erfgoed en Mölle van Bats;
- IVN Epe-Heerde;
- Groei & Bloei Noord-Veluwe;
- STIP Vrijwilligers;
- lokale scholen;
- RTV794 en De Schaapskooi.

2. De vrijwilligersgemeenschap

Vrijwilligers vormen een eigen gemeenschap binnen het museum. Zij leveren niet alleen praktische ondersteuning, maar dragen ook actief bij aan kennisontwikkeling, collectiebeheer, publieksactiviteiten, onderzoek, bibliotheekwerk, tuinonderhoud en educatie. Het museum ziet vrijwilligers nadrukkelijk als mede-eigenaren van het maatschappelijk en cultureel functioneren van de organisatie.

3. Erfgoedgemeenschappen rond gedeelde geschiedenis

Museum Geelvinck werkt samen met diverse erfgoedgemeenschappen die verbonden zijn met de onderwerpen die het museum onderzoekt en presenteert.

Daartoe behoren onder meer:

- Surinaamse en Caribische erfgoedgemeenschappen;
- gemeenschappen rond gedeeld Nederlands-Indisch erfgoed;
- gemeenschappen rond vrouwengeschiedenis en emancipatie;
- Oekraïense vluchtelingen;
- gemeenschappen rond Belarus, Georgië, Armenië en Bashkortostan;

De rol van het museum is hierbij niet uitsluitend presenterend, maar ook faciliterend en verbindend. Het museum streeft ernaar deze gemeenschappen actief te betrekken bij programmering, kennisontwikkeling en publieksactiviteiten.

4. De erfgoedgemeenschap rond historische klavierinstrumenten

Een bijzondere gemeenschap wordt gevormd door musici, instrumentbouwers, restauratoren, pianotechnici, studenten, onderzoekers en erfgoedinstanties die zich

bezighouden met historische klavierinstrumenten en historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk. Binnen deze gemeenschap vervult Museum Geelvinck een rol als:

- beheerder van collecties;
- kenniscentrum;
- ontmoetingsplaats;
- organisator van concerten, webinars en bijeenkomsten;
- partner in nationale en internationale netwerken.

Belangrijke partners zijn onder meer:

- Geelvinck Muziek Musea: Pianola Museum, Huis Midwoud en Harmonium Museum Nederland;
- Conservatorium van Amsterdam;
- Vakopleiding Pianotechniek;
- Arnold Bake Society;
- diverse kastelen, musea en historische huizen waar instrumenten in bruikleen staan.

5. Nationale en internationale erfgoednetwerken

Museum Geelvinck participeert daarnaast in diverse nationale en internationale erfgoednetwerken. Het museum levert hier een bijdrage aan kennisuitwisseling, erfgoedparticipatie en maatschappelijke dialoog. Belangrijke partners zijn onder meer:

- ICOMOS;
- Europa Nostra;
- Interpret Europe;
- ICOM / ICOM Music / ICLCM / DemHist;
- International Council of Music;
- REMA-European Early Music Network;
- Centre Européen de Musique;
- diverse andere internationale erfgoed- en muzieknetwerken.

Maatschappelijke rol

Door het verbinden van lokale geschiedenis, levend erfgoed (muziek en mechaniek), erfgoedgemeenschappen en actuele maatschappelijke thema's dragen wij bij aan zaken als historisch bewustzijn, maatschappelijke participatie, sociale cohesie, inclusie, culturele dialoog, kennisontwikkeling en intergenerationele overdracht van erfgoed; althans daar doen wij direct en indirect ons best voor.

Ontwikkelingen 2026-2028

Gedurende de beleidsperiode 2026-2028 wil Museum Geelvinck:

- de samenwerking met lokale scholen versterken;
- de samenwerking met Cultuurplein Noord-Veluwe uitbouwen;
- meer jongeren betrekken via stages en vrijwilligerswerk;
- de samenwerking met bepaalde erfgoedgemeenschappen verder verdiepen;
- de internationale kennisnetwerken rond historisch muzikaal erfgoed versterken;

10. Publieksbegeleiding en interpretatie van de collectie

Museum Geelvinck beschouwt publieksbegeleiding als een essentieel onderdeel van zijn educatieve en maatschappelijke taak. Het museum streeft ernaar bezoekers te ondersteunen bij het begrijpen van, of althans begrip te krijgen voor de historische, culturele en maatschappelijke ontwikkelingen. Onze doelstelling is veelal om door het

bieden van meer en onverwachte perspectieven de bezoeker te stimuleren uit de eigen 'comfortzone' te stappen en stof tot nadenken te hebben. Vanwege de kleinschaligheid van het museum en de aard van de collectie ligt de nadruk op persoonlijke begeleiding en directe interactie.

Rondleidingen

Rondleidingen vormen de belangrijkste vorm van publieksbegeleiding. Tijdens rondleidingen worden bezoekers actief meegenomen in de verhalen van Huize Kolthoorn, haar bewoners Jan Kleintjes en Hedwig van Osselen-Kleintjes, de collectie historische klavierinstrumenten en de bredere maatschappelijke context waarin deze verhalen geplaatst hebben gevonden. Bezoekers worden gestimuleerd vragen te stellen en hun eigen perspectieven en ervaringen in te brengen.

Verhalen en context

Museum Geelvinck presenteert objecten zoveel mogelijk in hun historische context; kortom, op de manier zoals deze een eeuw geleden ook in de ateliervilla stonden. Bij voorkeur wordt er niet een steriele museale sfeer gecreëerd.

Op Huize Kolthoorn willen we in de toekomst de mogelijkheid bieden om meer verhaallijnen te volgen. Dus niet alleen de geschiedenis van Huize Kolthoorn en zijn bewoners (hoewel dat wel de basis blijft), maar ook de bewoners en hun sociale netwerken, of kunst en cultuur rond 1900, of Jan & Hedwig in relatie tot koloniale geschiedenis en culturele uitwisseling, of Hedwig en emancipatie. Op die manier willen we een relatie leggen met actuele maatschappelijke vraagstukken die raakvlakken hebben met dat verleden.

De huidige uitgebreide rondleiding (1,5 uur) heeft die meervoudige perspectieven al in zich, maar bij korte rondleidingen lukt dat niet. Door een keuzemenu voor kortere rondleidingen te geven willen wij wel weer die mogelijkheid bieden. Korte rondleidingen mogen de historische context niet platslaan: het moeten invoelbare verhalen blijven; daarom willen we in de ateliervilla niet met tekstbordjes werken.

Muziek in historische context

Op dezelfde manier zien we kansen om muziek en klavierinstrumenten te koppelen aan historische context, die eveneens raakvlak heeft met de actualiteit. Historische klavierinstrumenten worden niet uitsluitend als object gepresenteerd, maar waar mogelijk ook als materiële getuigenis van verhalen die op hun beurt weer raakvlak hebben met de actualiteit.

Ontmoetingen

Tijdens openstellingen, concerten, lezingen en thematische activiteiten kunnen bezoekers in gesprek gaan met vrijwilligers, musici en andere betrokkenen. Hierdoor ontstaat ruimte voor verdieping, kennisuitwisseling en reflectie.

Digitale kennisdeling

De bezoeker kijkt – nemen wij aan – door hij museum bezoekt, eerst op de website. Daar kan hij alvast iets lezen over de geschiedenis van de buitenplaats en zijn bewoners. Ook kan hij zich desgewenst inlezen via de blogs en de nieuwsbrief, die wij regelmatig online versturen. Wil de bezoeker over bepaalde onderwerpen meer weten, dan bieden onze websites voor diverse thema's informatie. Op sommige van

die websites wordt die informatie in de loop van 2026-2027 beter gestroomlijnd dat dat op dit moment nog het geval is.

Persoonlijke groei, beleving en kennisoverdracht

Museum Geelvinck wil bezoekers stimuleren om actief na te denken over de betekenis van het levend erfgoed van historische klavierinstrumenten voor de samenleving van vandaag. De combinatie van deze historische objecten, persoonlijke verhalen, muziek en hun relatie tot erfgoedgemeenschappen en maatschappelijke thema's biedt daar ruimte voor. Wij hopen daarmee meer draagvlak te creëren voor het behoud van het levend erfgoed deze instrumenten en hun muziek voor toe

11. Borging van kennis ten behoeve van educatie en publieksbegeleiding

Wij streven ernaar dat bezoekers op een consistente, correcte en gastvrije wijze worden begeleid en dat hetgeen verteld wordt niet afhankelijk is van de kennis van één persoon. Ook willen we dat een congruent verhaal verteld wordt (onze ervaring met onze groep vrijwilligers in het Geelvinck Hinlopen Huis was, dat we nog wel eens moesten bijsturen om te voorkomen dat het verhaal uit de fantasie van sommigen interessante, maar helaas niet met de waarheid strokende toevoegingen kreeg).

De directeur is eindverantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van educatie, publieksbegeleiding en de interpretatie van de collectie. De vrijwilligerscoördinatoren ondersteunen de dagelijkse uitvoering en begeleiding van vrijwilligers. Vrijwilligers die een rol vervullen bij rondleidingen, publieksontvangst, educatieve activiteiten of andere vormen van publiekscontact krijgen daarvoor een opleiding van de directeur en/of de vrijwilligerscoördinator. Dat betreft het verhaal, dat zij moeten overbrengen aan de bezoeker en de intentie om het verhaal op een bepaalde wijze te vertellen, zodat meerdere perspectieven erop zichtbaar worden. Daarnaast krijgt de vrijwilliger instructie over correcte omgang met bezoekers. Door de kleinschaligheid van de organisatie vindt een belangrijk deel van de kennisoverdracht ook plaats via directe samenwerking tussen ervaren en nieuwe vrijwilligers.

De directeur en de coördinator zorgen ervoor dat een en ander ook wordt vastgelegd, zodat de vrijwilliger het nog eens kan nalezen. Dit is eveneens belangrijk voor het geval de coördinator of de directeur uitvalt: kennis blijft aanwezig en overdraagbaar. Dit soort kennis over verhalen en over correcte omgang met bezoekers wordt in bijlagen aan het Vrijwilligershandboek toegevoegd.

Periodiek wordt geëvalueerd of een en ander nog naar behoren verteld wordt door de vrijwilligers en of de omgang met bezoekers naar behoren verloopt. De directeur rapporteert hier jaarlijks over aan het stichtingsbestuur.

Vanwege de aard van ons museum ligt de nadruk niet op gestandaardiseerde educatieve programma's, maar op persoonlijke begeleiding, verhalen, demonstraties en ontmoeting. De kennis van vrijwilligers, musici en andere betrokkenen vormt daarbij een belangrijk onderdeel van de bezoekerservaring. Wij zien het daarom als een kerntaak deze kennis actief te delen, vast te leggen en over te dragen aan onze vrijwilligers. Onze vrijwilligers zijn onze ambassadeurs.

12. Maatschappelijke impact 2026-2028

Doel 1: Lokale betrokkenheid vergroten

Resultaat

- minimaal drie gezamenlijke activiteiten per jaar met lokale partners;
- uitbreiding van het vrijwilligersbestand;
- verdere samenwerking met Cultuurplein Noord-Veluwe.

Dit doen we met inzet van vrijwilligers en is de verantwoordelijkheid van de directeur Op deze wijze wordt de buitenplaats Huize Kolthoorn een ontmoetingsplek.

Doel 2: Erfgoedgemeenschappen actief betrekken

Resultaat: diverse activiteiten per jaar met bepaalde erfgoedgemeenschappen
Het gaat hier om voortzetting van projecten rond Surinaams erfgoed, het verhaal van de Basjkieren, vrouwengeschiedenis, Oekraïne enz.

Dit doen we met inzet van projectpartners en vrijwilligers.

Doel 3: Educatie versterken

Resultaat: gastlessen, maatschappelijke stages, lesbrieven en andere onderwijsactiviteiten.

Hierbij betrekken we vrijwilligers en werken we samen met het Cultuurplein Noord-Veluwe en de lokale en regionale onderwijsinstellingen.

Doel 4: Levend muzikaal erfgoed zichtbaar maken

Resultaat: concertuitvoeringen, studiebezoeken enz.

Hierbij betrekken we musici en ook dit is weer werk samen met vrijwilligers.

Wellicht de belangrijkste activiteit waarmee wij impact verwachten (hopen althans) te maken is met het project 'Europa – zit er (nog) klaviermuziek in gebouwd erfgoed?'. Het resultaat moet zijn, dat daarmee de niche voor de historische klavierinstrumenten, hun muziek en mechaniek weer meer draagvlak krijgt en bespeelbare historische instrumenten worden teruggeplaatst in buitenplaatsen, kastelen en andere historische gebouwen en daar ook weer bespeeld worden.

13. Publieksparticipatie en interactie

Doelstellingen:

- bezoekers actief betrekken bij interpretatie van erfgoed;
- vrijwilligers betrekken bij programmering;
- erfgoedgemeenschappen betrekken bij projecten;
- studenten betrekken bij onderzoek;
- ruimte bieden voor dialoog en verschillende perspectieven.

Het moge duidelijk zijn, dat bij de vele activiteiten, die wij organiseren, interactie met het publiek, met de bezoekers een significante factor vormt. Omdat we een kleine organisatie zijn en hetgeen wij organiseren kleinschalig is en zal blijven, kan dat ook gemakkelijk. Bij de ene activiteit zal de publieksparticipatie groter zijn dan de andere, maar ook bij bijv. onze concertuitvoeringen is het niet zo dat het publiek binnen komt, passief blijft zitten en na afloop weer vertrekt: altijd vragen wij de musici van tevoren aan het publiek uitleg te geven over wat zij gaan spelen en altijd is na afloop er gelegenheid om na te praten met de musici. Op die manier ontstaat ook dan interactie.

14. Evaluatie

Het bestuur en de directeur evalueren jaarlijks:

- het aantal educatieve activiteiten;
- het aantal deelnemende scholieren en studenten;
- het aantal stages;
- de samenwerking met netwerken in bepaalde erfgoedgemeenschappen;
- de bijdrage van educatie en interactie aan onze maatschappelijke doelstellingen.

Aan de hand van die evaluatie wordt het beleid jaarlijks aangepast.